

УДК 321

Олійник Ю. І.,
аспірант відділу зовнішньої політики
та міжнародної безпеки, Національний
інститут стратегічних досліджень
(Україна, Київ), yuraoliynyk@ukr.net

**ФАКТОРИ ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕГІТИМАЦІЇ
ТА ГРУПОВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В ТРОПІЧНІЙ АФРИЦІ –
МОДЕЛІ ЕТНІЧНОЇ НАЦІЇ, ПОЛІТИЧНОЇ НАЦІЇ
І ТРАДИЦІЙНОГО СВІТОГЛЯДУ**

На основі аналізу поширених в науці підходів та існуючих тенденцій порівнюється придатність етнічної, релігійно-конфесійної та політичної моделей суспільно-політичної інтеграції та легітимації режиму в країнах Тропічної Африки.

Ключові слова: етнічна ідентичність, релігійно-конфесійна ідентичність, традиційний світогляд, легітимація режиму, політична нація, мультиетнічна нація, транскордонні контакти.

Після розпаду колоніальних імперій на території Тропічної Африки застосовуються різні варіанти формування модерної нації, що повинна виступати як осередок суспільної взаємопідтримки з боку різних груп. Процес зародження і утвердження групових ідентичностей проходить на фоні конкуренції різних підходів об'єднання населення та легітимації режиму, що підтримуються окремими елітами.

Проблеми націєтворення розглядалися у загальносвіттовому контексті такими дослідниками як Дж. Армстронг [1], Г. Конн [10], Г. Сетон-Ватсон [17], А. Епштейн [4], Д. Шнаппер [29], Дж. Брої [21], К. Вердері [22], Е. Гелнер [23], Б. Андерсон [20].

На суто регіональних особливостях концентруються місцеві дослідники – як К. Олайоде [16], Б. Еямба [6], А. Мбембе [12], В. Мудімбе [15], Д. Масоло [11], К. П. Хонтонджи [8].

Недостатньо дослідженим залишається проблема співвідношення між конфесійною та етнічної ідентичністю. Проекти легітимації режиму можуть мати як суто етнічно, так і релігійну базу, яка в кінцевому результаті ототожнює постать головного правителя з харизматичним «месією», що несе функції лідера теократичного порядку.

Метод роботи – огляд різних моделей з оцінкою їхньої ефективності на прикладі ряду країн Центральної Африки – Демократичної Республіки Конго, Камеруну та інших держав. Їхнє близьке географічне розташування та змішане проживання ряду етносів дозволяють оцінити загальні тенденції. Ступінь реалізації певного виду легітимації та наявність і розмір зустрічного протесту, рівень підтримки альтернативних моделей виправдання та існування політичної системи дозволить виокремити найбільш ефективні моделі, що втілюються в регіоні.

Етнічний тип ідентифікації в репрезентації африканських політиків та мислителів представляє собою очевидний результат впливу західних ідей. Ініційоване Вудро Вільсоном після завершення Першої Світової війни право націй на самовизначення було закріплене нормативними актами Організації Об'єднаних Націй. В їх основі лежить доля нації, право на самовизначення, можливість державного життя. Однак поступово право на державне відокремлення заретушовується,

поступаючись культурній свободі, що забезпечується багатонаціональними державами [3].

Через продиктовані колоніальним періодом умови шляхом творення політичної нації пішла більшість африканських держав. Йдеться про штучне проведення кордонів європейськими метрополіями, що з метою чіткого окреслення сфери впливу та полегшення економічного проникнення (через водні артерії, морські порти) проводили кордони між володіннями на основі природних бар'єрів та європейських компромісів. Цей поділ майже не враховував проживання різноманітних племен [19]. Не лише ареали кочівель номадів, а й поселення чисельних землеробських племен зі схожими діалектами та віруваннями були розділені між метрополіями. Після розпаду колоніальної системи проживання окремих етносів на території суміжних держав зумовлює транскордонні контакти, що приносять ряд негативних ефектів – від розвитку контрабанди (в тому числі наркотиків та зброї) до посилення сепараційних рухів, коли партизани базуються з одного боку неконтрольованого через велику протяжність та відсутність достатніх ресурсів кордону, а діють з іншого.

Водночас автократори, що монополізують владу в нових державах, спираються на етнічно близькі групи населення, племінних родичів. Це дає підстави говорити про явище трайбалізму як суто африканський феномен – продукт малорозвинутості. Деякі автори вбачають в останньому ознаку деградації, що розвивається після розпаду колоніальних імперій.

Оманливими залишаються спроби протрактувати етнічний фактор як пережиток примітивних суспільств, єдиний засіб від якого – швидша та всеохопніша модернізація суспільства. Згідно з концепціями на зразок «кінця історії» Френсіса Фукуями, після Холодної війни політико-економічна гегемонія Сполучених Штатів Америки неодмінно призведе до поширення західних цінностей (до сфери яких з кін. 1960-х входить мультикультуралізм в тій чи іншій формі), що вимусить відсталі соціуми трансформуватись у напрямку ліберальної демократії та політичної нації. Однак саме в 1990-х в африканському регіоні зафіксовані найбільш масові етнічні чистки – передусім йдеться про геноцид гуту і тутсі. Збільшення мобільності населення (зокрема внаслідок потоків біженців) призводить не до зростання відкритості сусідніх соціумів, а до залучення їх до конфліктів (як загалом проти біженців, що організують власні військово-оборонні структури, так і на боці сторін груп початкового конфлікту – так потік руандійських біженців призвів до громадянських воєн у Демократичній Республіці Конго).

Національні ідентичності великих колективів не можуть до кінця швидко кристалізуватись в умовах відсутності достатньої співмірності державних кордонів з етнічним поділом. Давно помічений факт – народи, які є основою імперських структур (не завжди пануючим і найрозвинутішим елементом, однак основою державної сили), найпізніше проходять процес набуття модерної ідентичності у формі відчуття національної єдності [5]. В Європі такими етносами до кінця 19 ст. залишались росіяни та турки-османи.

В умовах, коли жоден народ не може претендувати на згадану роль, а лише бореться за неї (бо колишні господарі – інтегратори територій були європейськими

колоністами), природним чином на першу роль виходять кланові та територіальні зв'язки. Але будь-яка еліта змушена легітимувати дискурс політичної нації, бо інтеграція власного етносу приводить до конфронтаційного пришвидшення інтеграції етносів–конкурентів. Відбувається процес побудови ментальних конструктів, що виправдовують існування цих держав у сучасних кордонах. Однак мозаїчність суспільства не дає апеляції до спільної громадянської лояльності принести значні успіхи.

Претенденти на владу актуалізують інші способи легітимізації – передусім спрямовані на довіру особі автократора. До прикладу, в Конго йшла боротьба за президентське крісло між трьома кандидатами, які представляли різні релігійні напрямки. Паскаль Лівессуба поведився як зразковий християнин, Бернан Колела вдавав із себе і харизматичного «месію», а Д. Сассу–Нгессо поширював чутки про великі чаклунські сили, що сприяло популярності серед прихильників місцевих вірувань [27]. *Згідно досліджень М. Грюндас, магія та релігія стали ключовими елементами структуралізації суспільства в долині Конго.* Релігійно–магічна сакралізація політичних практик яскраво проявилась у роботі Суверенної конголезької конференції, що засідала після скинення 28–річного соціалістичного режиму в 1989 році з метою демократизації країни. Остання, використовуючи християнський дискурс і традиційні сімейні ритуали під час засідань, проінтерпретувала історію Конго (зокрема недавню) через поняття мучеництва, жертви і неправедних президентів, що проливали невинну кров. Особливо наголошувалось на надконфесійній інтегративній ролі Конференції, що перебирає сакральну функцію. Після цього основні кандидати в президенти відкрито відносять себе до тієї чи іншої конфесії, претендуючи на таємні знання та силу, що перетворює їх на справжніх правителів [7].

Сусідні з Конго держави – Габон та Демократична Республіка Конго представляють собою характерний приклад невдачі формування надетнічної політичної ідентичності. У випадку Демократичної Республіки Конго (раніше Заїру) 20 років автократія Мобуту поширювала ідеї спільного патріотизму [2]. Останній однак переосмислював відчуття африканської спільності, що впливало на підтримку міжнародних гравців. Цим фактором поряд зі спадщиною пропаганди концепції панафриканізму можна пояснити курс на підтримку мусульманських держав Африки проти Ізраїлю, що підтримується широкими народними масами.

Справа завершилась двома конголезькими війнами (1997, 2000), остання з яких неформально називається першою «панафриканською» [24]. Регулярно реанімуються мілітарні загопи на сході країни (Ітурійський конфлікт, війна 2013 року з рухом тутсі). Низька легітимність національних виборів, які неможливо провести в ряді регіонів, сприяє сепаратистським настроям. Однак ситуація не викликає великих здивувань – це одна з найбільших густонаселених держав континенту, де за часів середньовіччя існувало приблизно півдесятка різноетнічних державних утворень.

З іншого боку, Габон складається зі значно меншої території, та більш монолітного етнічного складу.

Однак використання етнічного фактору для інтеграції конфронтаційних груп стає реальністю [27].

Не зважаючи на протиріччя з дійсністю, проекти панафриканістської спрямованості залишаються впливовими у середовищі вестернізованої інтелігенції. До прикладу, варто згадати відомого антрополога Еленгу Мбуінгу [14], та соціолога Нсаме Мбонго [13]. Мбуінга розглядає етнічний фактор як першопричину багатьох лих, які слід подолати шляхом регіональної інтеграції. Підґрунтям передусім економічного єднання континенту служить насамперед марксистська парадигма, що стимулює до пошуків причин поза Африкою – у недоліках світової економічної системи. Щоб належним чином впливати на глобальний порядок денний, африканські країни повинні утворити політико–економічний союз, що б гарантував їхній суверенітет.

Камерунський соціолог Нсаме Мбонго бачить перспективу сучасних держав регіону лише у віднайдені гармонії між етнічними групами, що будуть на паритетних засадах брати участь в політичному та суспільному житті. Важливий момент на шляху розвитку континенту – перехід від мікродержав до великих етнодержавних об'єднань. Однак, згадана візія закономірно включає більшу сферу впливу для народів, що складають основу політичної структури окремих держав. Не важко помінити, що описаний підхід успадкований від європейських колонізаторів, що надавали привілеї найбільш дружнім племенам, сприяли їх посиленню. Така ситуація викликала до життя опозицію інших впливових груп, що давало змогу європейцям виступати у ролі вищого арбітра.

Продовження колоніальної практики на рівні незалежних держав породжує численні стереотипи стосовно деструктивної дії окремих етносів. У Камеруні таким народом виступає бамікеле. Не лише представники широких верств населення, але й інтелігенція неприховано говорять про загрози бамікелізації (у 1987 році група камерунських священиків під згаданим приводом звернулася до Папи Римського з проханням переглянути рішення щодо призначення двох нових єпископів – бамікеле) [27]. Загроза групової гегемонії підвищує трайбалістську ідентифікацію інших етносів, сприяє розгортанню боротьби з впливом.

В Камеруні з 1960–х років президент Амаду Ахіджо просуває типову для регіону ідеологію єдиної **мультиетнічної нації**, що консолідується під впливом сильного президентського правління за однопартійної системи. Згаданий підхід прекрасно відображає домінуючу позицію інтелектуалів – згідно якої держава покликана виступити «повитухою нації» (очевидно ще ненародженої), що ґрунтуватиметься на спільному інтересі всіх етнічних груп [1]. Цю позицію в часи Холодної війни розвивали ідеологи негритуду, що йшли набагато далі – до прикладу, перший президент Сенегалу Л. Сенгор прямо говорить – якщо нація не бажає змінюватись, держава повинна їй в цьому «допомогти». Проте ослаблення монолітності режиму Ахіджо в кін. 1980–х сприяє поширенню праць, в яких провідний етнос бамікеле звинувачується в побудові гегемоністської системи, захопленні влади в Камеруні (класична праця Кенгне Покама, видана закордоном – «Проблема національної єдності в Камеруні») [9].

Говорячи про **релігійний тип самоідентифікації** та відповідну модель легітимзації влади, слід уникати механічного поділу між етнічною та релігійно-конфесійною належністю. Багато **традиційних** релігійних систем залишаються генотейстичними системами, що не передбачають проповідей серед інших народів. Неодмінним елементом вищеописаних політичних конфліктів з застосуванням релігійного позиціонування виступає роль автентичних вірувань місцевих народів, що конфронтують з християнством та ісламом, а також з іншого боку з трансформованим народним монотейзмом. В результаті погляди мас виявляються результатом двосторонніх впливів місцевих та світових релігій, з глибоким збереженням традиційних звичаїв.

Такі форми свідомості активно проявляються не лише в явних позиціях релігійної ідентифікації, а й у форматі осмислення дійсності, в тому числі політичних процесів. Економічні та політичні проблеми сприймаються кризь призму так званої *міфологічної свідомості* [26], як результат зіткнень Добра і Зла, Порядку і Хаосу. Основоположні сутності піддаються персоналізації – передусім на індивідуальному рівні, коли політичні лідери стають «месіями» чи втіленням зла. Однак важливіший (і трагічніший) рівень – переведення в категорію хтонічного цілих етнічних та релігійних груп. Передусім під вказаний пресинг підпадають чужинці (трудові мігранти, представники торгового капіталу), як носії найбільш незнайомої культури. На наступному етапі центральним ворогом Добра стають народи-конкуренти за домінують роль в країні. Характерний приклад руандійського геноциду [25]. Під час останнього лідери Інтерхаваме (руху народу хуту) дегуманізували народ тутсі, який називали «тарганями», знищення яких слід розглядати лише як захист людського суспільства. Історичні свідчення та сучасні реалії свідчать, що подібна дегуманізація груп політичних опонентів характерна для більшості конфліктів, в тому числі європейських.

Водночас місцеве культурне підґрунтя відіграє велику роль у визначенні конкретних форм проявлення політичного. Автохтонні вірування, попри різноманітність, характеризуються особливим акцентом на певних особливостях – зокрема фетишизмі (важливості конкретних речей, топосів, предметів сили). Варто припустити значну атрактивну роль згаданих уявлень, що підсилюють жорсткі стосунки між націями. Предметом сили виступає не мобільний предмет, а цілі інституції – насамперед державні. Ряд еліт під приводом внутрішніх та зовнішніх загроз, зростання нестабільності збільшують контроль над діяльністю засобів масової інформації, переводять основну увагу на діяльність конкурентів, що призводить до варіативної оцінки їхньої діяльності.

З іншого боку, перехід від авторитарного режиму до системи електоральних змагань відкриває можливість для політичних спекуляцій на етнорегіональних відмінностях. У Замбії ряд партій, що виникли після початку демократичного транзиту і введення багатопартійної системи, створювались на базі етнічної лояльності – Фракція за національну єдність (ФНС) та Християнський альянс за королівство Африки (ХАКА) спиралась на електоральне поле лозі. В той

же час Національна партія спиралась на альянс двох етносів – лозі та тонга, пропонуючи симбіозний варіант майбутнього. Партія за багатопартійну демократію (ПБД) спиралась на народ бемба – вона ж сформувала кабінет міністрів після виборів 1991 р. Хоч в уряді були двоє вихідців з інших народів (А. Мбікусіта-Леваніка з лозі та Б. Нкумбула з тонга), вони незабаром вийшли з уряду, почавши критикувати його за домінацію бемба. Для цих молодих політиків спекуляція на етнічному факторі видалась гарним шансом на мобілізацію електорату. Слід відзначити, що політичні спекуляції на «гарячих темах» зазвичай супроводжують демократичний транзит у «третьому світі», розхитуючи громадянський мир – в той час як автократичні правителі часто дбають про збереження балансу в доступі до державних посад представників різних регіональних та етнічних груп (позиція «зовнішнього арбітра»). В Замбії при однопартійній системі попереднього президента К. Каунди подібний баланс навіть офіційно декларувався як важливий принцип розподілу партійних та урядових посад. Тепер ПБД піддало старі принципи критичній, звинувачуючи у передвибірчому маніфесті минулих керівників у політиці «розділяй та володарюй»: «урядові пости повинні бути поділені з врахуванням балансу між досвідом та політичною підтримкою... не існує потреби забезпечувати рівний баланс між головними етнічними групами» [18].

Більше того, супутне демократизації відкриття ринків з проникненням агентів міжнародної торгівлі, як і трудова міграція спричиняє відновлення домодерних стереотипів, пов'язаних із звинуваченнями носіїв маловідомих культур у таємних кривавих ритуалах. В Замбії пропаганда вилилась у 1995 у погроми проти індійських торговців в містах Лівінгстон і Мазабука, яких звинуватили в ритуальних вбивствах африканських дітей [28]. Однак навряд чи на цій платформі можна збудувати стабільну єдність (тим більше диференціації всередині держави часто переважають культурні розбіжності з мігрантами). Зараз спостерігаємо приклад у ПАР, коли насильство проти мігрантів з сусідніх держав, вчинене корінним населенням, подекуди домінує над з'ясуванням стосунків між різними автохтонними етносами.

Таким чином, спроби створити політичну націю демонструють негативний результат. В умовах не до кінця сформованих модерних націй поряд з етнічною ідентифікацією значну роль в поточній політиці та груповій поведінці відіграє релігійний фактор, відчуття плеємінної єдності та стигматизації маловідомих груп.

В подальшому варто глибше дослідити порівняльну роль домодерних ідентифікаційних маркерів (релігія, плеємінна належність) та модерного етнічного фактору. Зокрема варто простежити зміну рівня впливу цих моделей ідентифікації протягом 20 – початку 21 ст.

Список використаних джерел

1. Armstrong J. Nations before Nationalism. – Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1982.
2. Bokamba E. J. Authenticity and the Choice of a National Language, the Case of Zaire // Studies in the Linguistic Sciences. – 1976. – №2.
3. Eghosa O. Ethnicity and its Management in Africa: The Democratisation Link. Malthouse Press Ltd, 1994.
4. Epstein A-L. Ethnos and Identity. – London: Tavistock Publications, 1978.

5. Ersoy A., Gorny M., Kechriotis V. *Modernism: The Creation of Nation-State*. Central European University Press, 2010.
6. Eyamba B. *Authenticity and the Choice of a National Language, the Case of Zaire // Studies in the Linguistic Sciences*. – 1976.
7. Gruenais M. E., Mbambi F. M., Tonda J. *Messies, fétiches et lutte de pouvoirs entre les «grands hommes» du Congo démocratique // Cahiers d'Etudes Africains*. – 1995. – №137. – P.165.
8. Hountondji P. *Daily Life in Black Africa: Elements for a Critique // The Surreptitious Speech*. Ed. V. Y. Mudimbe. – Chicago (IL): Chicago University Press, 1992.
9. Kengne Pokam E. *La problématique de l'unité nationale au Cameroun*. – Paris: Harmattan, 1986.
10. Kohn H. *The Age of Nationalism*. – New York, 1962.
11. Masolo D. A. *African Philosophy in Search of Identity*. – Bloomington (IN): Indiana University Press, 1994.
12. Mbembe A. *Provisional Notes on the Postcolony // Africa*. – 1992.
13. Mbongo N. *Problèmes théorétiques de la question nationale en Afrique // Présence africaine*. – Paris, 1985. – P.31–67.
14. Mbuyinga E. *Tribalisme et problème national en Afrique Noire: Le cas du Kameroun*. – Paris: L'Harmattan, 1989.
15. Mudimbe V. Y. *The Invention of Africa: Gnosis, Philosophy, and the Order of Knowledge*. – Bloomington (IN): Indiana University Press, 1988. – P.24.
16. Olayode K. *Self-Determination, Ethno-Nationalism and Conflicts in Nigeria*. – Ibadan: University of Ibadan Press, 2010.
17. Seton-Watson H. *Nations and States. An Enquiry into the Origins of Nations and the Politics of Nationalism*. – Boulder: Westview Press, 1977.
18. Sichone O. B., Chikulo B. C. *Democracy in Zambia: Challenges for the Third Republic*. – Harare, 1996. – P.33.
19. Smith A. *State and Nation in the Third World. The Western State and African Nationalism*. – Brighton, 1983.
20. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму. – Київ: Критика, 2001.
21. Бройи Дж. *Подходы к исследованию национализма // Нации и национализм*. – Москва: Практикс, 2002.
22. Вердери К. *Куда идут «нация» и «национализм»? // Нации и национализм*. – Москва: Практикс, 2002.
23. Геллнер Э. *Пришествие национализма. Мифы нации и класса // Нации и национализм*. – Москва: Практикс, 2002.
24. Дейч Т. *Как погасить огонь в опасных точках Африки // Азия и Африка сегодня*. – 2005. – №12 (581). – С.20–21.
25. Костюк Р. *Война в сердце Африки // Globoscope, 2008, 16 ноября [Электронный ресурс]*. – Режим доступа: URL: <http://www.globoscope.ru/content/articles/2170/>.
26. Леви-Стросс К. *Первобытное мышление*. – Москва, 1994.
27. Мизерханов В. С. *Интеллектуалы, власть и общество в Черной Африке*. – Москва, 2001.
28. Прокопенко Л. Я. *Новые политические элиты в государствах Юга Африки*. – Москва: Институт Африки РАН, 2011.
29. Шнаппер Д. *Спільнота громадян. Про модерну концепцію нації*. – Харків, 2007.
10. Kohn H. *The Age of Nationalism*. – New York, 1962.
11. Masolo D. A. *African Philosophy in Search of Identity*. – Bloomington (IN): Indiana University Press, 1994.
12. Mbembe A. *Provisional Notes on the Postcolony // Africa*. – 1992.
13. Mbongo N. *Problèmes théorétiques de la question nationale en Afrique // Présence africaine*. – Paris, 1985. – P.31–67.
14. Mbuyinga E. *Tribalisme et problème national en Afrique Noire: Le cas du Kameroun*. – Paris: L'Harmattan, 1989.
15. Mudimbe V. Y. *The Invention of Africa: Gnosis, Philosophy, and the Order of Knowledge*. – Bloomington (IN): Indiana University Press, 1988. – P.24.
16. Olayode K. *Self-Determination, Ethno-Nationalism and Conflicts in Nigeria*. – Ibadan: University of Ibadan Press, 2010.
17. Seton-Watson H. *Nations and States. An Enquiry into the Origins of Nations and the Politics of Nationalism*. – Boulder: Westview Press, 1977.
18. Sichone O. B., Chikulo B. C. *Democracy in Zambia: Challenges for the Third Republic*. – Harare, 1996. – P.33.
19. Smith A. *State and Nation in the Third World. The Western State and African Nationalism*. – Brighton, 1983.
20. Anderson B. *Ujavleni spil'noty. Mirkuvannja shhodo pohodzhennja j poshyrennja nacionalizmu*. – Kyi'v: Krytyka, 2001.
21. Broji Dzh. *Podhody k issledovaniju nacionalizma // Nacii i nacionalizm*. – Moskva: Praksis, 2002.
22. Verderi K. *Kuda idut «nacija» i «nacionalizm»? // Nacii i nacionalizm*. – Moskva: Praksis, 2002.
23. Gellner Je. *Prishestvie nacionalizma. Mify nacii i klassa // Nacii i nacionalizm*. – Moskva: Praksis, 2002.
24. Dejch T. *Kak pogasit' ogon' v opasnyh tochkah Afriki // Azija i Afrika segodnja*. – 2005. – №12 (581). – S.20–21.
25. Kostjuk R. *Vojna v serdce Afriki // Globoscope, 2008, 16 nojabrja [Elektronnyj resurs]*. – Rezhym dostupu: URL: <http://www.globoscope.ru/content/articles/2170/>.
26. Levi-Stross K. *Pervobytnoe myshlenie*. – Moskva, 1994.
27. Mizerhanov V. S. *Intel'ktualy, vlast' i obshhestvo v Chernoj Afrike*. – Moskva, 2001.
28. Prokopenko L. Ja. *Novye politicheskie jelyty v gosudarstvah Juga Afriki*. – Moskva: Institut Afriki RAN, 2011.
29. Shnapper D. *Spil'nota gromadjan. Pro modernu koncepciju nacii'*. – Harkiv, 2007.

References

1. Armstrong J. *Nations before Nationalism*. – Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1982.
2. Vokamba E. J. *Authenticity and the Choice of a National Language, the Case of Zaire // Studies in the Linguistic Sciences*. – 1976. – №2.
3. Eghosa O. *Ethnicity and its Management in Africa: The Democratisation Link*. Malthouse Press Ltd, 1994.
4. Erstein A-L. *Ethnos and Identity*. – London: Tavistock Publications, 1978.
5. Ersoy A., Gorny M., Kechriotis V. *Modernism: The Creation of Nation-State*. Central European University Press, 2010.
6. Eyamba B. *Authenticity and the Choice of a National Language, the Case of Zaire // Studies in the Linguistic Sciences*. – 1976.
7. Gruenais M. E., Mbambi F. M., Tonda J. *Messies, fétiches et lutte de pouvoirs entre les «grands hommes» du Congo démocratique // Cahiers d'Etudes Africains*. – 1995. – №137. – P.165.
8. Hountondji P. *Daily Life in Black Africa: Elements for a Critique // The Surreptitious Speech*. Ed. V. Y. Mudimbe. – Chicago (IL): Chicago University Press, 1992.
9. Kengne Pokam E. *La problématique de l'unité nationale au Cameroun*. – Paris: Harmattan, 1986.

Olynyk Yu. I., postgraduate department of foreign policy and international security, National Institute for Strategic Studies (Ukraine, Kyiv), yuraolynuk@ukr.net

The factors of political legitimization and collective identification in Tropical Africa – the models of ethnical nation, political nation and traditional world view

The article analyzes the most popular scientific approaches and realities of daily politics, compares the role of ethnic, confessional and political models of social integration and political legitimization in the countries of Tropical Africa.

Keywords: ethnic identity, confessional identity, traditional worldview, political legitimization, political nation, multiethnic nation, cross-border contacts.

Олейник Ю. И., аспирант отдела внешней политики и международной безопасности, Национальный институт стратегических исследований (Украина, Киев), yuraolynuk@ukr.net

Факторы политической легитимации и групповой идентичности в Тропической Африке – модели этнической нации, политической нации и традиционного мировоззрения

На базе анализа доминантных в современной науке подходов и тенденций проводится сравнение этнической, религиозно-конфессиональной и политической моделей общественно-политической интеграции и легитимации режима в странах Тропической Африки.

Ключевые слова: этническая идентичность, религиозно-конфессиональная идентичность, традиционное мировоззрение, легитимация режима, политическая нация, мультиэтническая нация, трансграничные контакты.

* * *